

Nr 47.

Av herr **Bruce**, om uppförande å ordinarie stat av fem kvinnliga biträden inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning.

Genom beslut av 1914 års senare riksdag beviljades på framställning av Kungl. Maj:t anslag till omläggning av undervisningsstatistiken. Från olika håll hade under detta ärendes förberedande behandling gjorts framställning om att vissa tjänster inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning skulle förvandlas från extra ordinarie till ordinarie. Något förslag i sådan riktning blev dock icke av Kungl. Maj:t framlagt och icke heller något sådant beslut av riksdagen fattat. Föredragande departementschefen medgiver emellertid i sitt anförande i ärendet till statsrådsprotokollet, att särskilt beträffande de inom nämnda avdelning befintliga kvinnliga biträdesbefattningarna, nämligen tre av första och två av andra graden, skäl finnes för en sådan förvandling. Han erkänner sålunda, att det torde kunna tagas för givet, att, huru än undervisningsstatistiken kommer att framdeles organiseras, ett antal kvinnliga biträden alltid skall erfordras för det statistiska arbetet. Det enda skäl, som anföres mot ifrågavarande biträdens uppförande på ordinarie stat, är, att inom departementets kansliavdelning även finnas kvinnliga biträden med sådan tjänstgöring, att deras anställande på ordinarie stat skulle kunna anses påkallat.

Det sist anförda skälet synes dock icke vara så tungt vägande, att det skulle kunna utgöra ett absolut hinder för att de kvinnliga biträdena inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning skola kunna erhålla den anställning, som anses böra tillkomma dem. Till jämförelse må erinras därom, att hinder icke ansetts möta för att giva biträdena inom kommerskollegiums statistiska avdelning ordinarie anställning, fastän inom andra

avdelningar av samma ämbetsverk finnas kvinnliga biträden, som icke hava erhållit sådan anställning. Till det förut nämnda skälet, att de ifrågasvarande biträdena inom departementets statistiska avdelning med all säkerhet komma att framgent behövas för arbete med undervisningsstatistiken, huru denna än kan komma att bliva anordnad, kan läggas, att genom riksdagens förut omnämnda fjorårsbeslut angående omläggning av undervisningsstatistiken dessa biträden i lönehänseende blivit jämställda med ordinarie innehavare av liknande tjänster, varvid de bland annat även tillerkänts rätt till ålderstillägg. Det synes då vara billigt, att de även erhålla de förmåner av en säkrare ställning, av pension och av avlöning vid sjukdomsfall, som följa med ordinarie anställning. Detta synes vara så mycket rimligare, som, enligt vad som blivit upplyst från sakkunnigt håll, dessa fem biträden äro de enda med varaktigt statistiskt arbete inom den centrala förvaltningen sysselsatta, som icke äro ordinarie. Genom beslut av de senare årens riksdagar hava nämligen motsvarande befattningar förutom i kommerskollegium även inom till exempel socialstyrelsen och pensionsstyrelsen blivit förvandlade till ordinarie; och vid senaste riksdag uppfördes ej mindre än 27 sådana befattningar inom statistiska centralbyrån på ordinarie stat.

Då sålunda numera inom alla statistiska verk och avdelningar utom i ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning upprättats kvinnliga ordinarie biträdesbefattningar av olika grader och då dessutom i de centrala ämbetsverken även för övrigt tillkommit ett flertal ordinarie kvinnliga befattningar, är det tydligt, att det icke blott måste möta svårigheter att inom nämnda avdelning på tillfredsställande sätt rekrytera biträdesbefattningarna utan att avdelningen kan löpa fara att mista de yngre inom densamma anställda biträdena, enär dessa helt naturligt måste finna det fördelaktigare att söka sig till verk, där utsikt till ordinarie befattning förefinnes.

Till vad som redan blivit sagt må fogas, att av de inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning nu tjänstgörande biträdena den ena oförvitligt tjänstgjort därstädes ända sedan 1892, en annan sedan 1905 och en tredje sedan 1908.

De omständigheter, för vilka jag nu redogjort, synas mig väl motivera, att de fem biträdesbefattningar inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning, som här är i fråga, uppföras å ordinarie stat. Någon ökad utgift skulle genom en sådan åtgärd icke för närvarande ådragas statsverket. Innehavarna av befattningarna i fråga åtnjuta nämligen, såsom

redan blivit anfört, redan nu samma löner, som tillkomma ordinarie befattningshavare. Enda skillnaden är att ett avdrag av 50 kronor gjorts å varje tjänst motsvarande eljest belöpande pensionsavgifter. Ett beslut i den riktning, jag här satt i fråga, skulle blott medföra vissa mera formella ändringar i departementets stat. Sammanlagda arvodesbeloppet för de fem biträdena har beräknats till 7,400 kronor och ingår alltså med denna summa i det för omläggning av undervisningsstatistiken m. m. av årets riksdag å extra stat äskade anslaget av 19,600 kronor. Detta anslag skulle följaktligen minskas med 7,400 kronor. I stället skulle ordinarie anslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli ökas med 6,800 kronor, utgörande sammanlagda beloppet av lön, tjänstgöringspenningar och ortstillägg för tre kvinnliga biträdesbefattningar av första och två av andra graden. Ålderstilläggen böra, såsom i motsvarande fall sker, utgå från det under åttonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg.

Såsom villkor för åtnjutande av de med tjänsterna förenade löneförmånerna torde kunna i tillämpliga delar föreskrivas samma villkor, som av senaste riksdag beslutades i fråga om motsvarande befattningar i statistiska centralbyrån.

På grund av vad jag sålunda anfört får jag vördsamt hemställa,

att riksdagen måtte

dels medgiva

att inom ecklesiastikdepartementets statistiska avdelning måtte å ordinarie stat uppföras avlöning för ej mindre 2 kvinnliga biträden av andra graden med 1,600 kronor till en var av dem, därav lön 900 kronor, tjänstgöringspenningar 550 kronor och ortstillägg 150 kronor, än även 3 kvinnliga biträden av första graden med 1,200 kronor till en var av sistnämnda biträden, därav lön 700 kronor, tjänstgöringspenningar 350 kronor och ortstillägg 150 kronor, samt

att en var av nämnda 5 tjänsteinnehavare må äga rätt till två ålderstillägg å lönen, vartdera å 200 kronor, efter 5 och 10 års tjänstgöring;

dels förklara, att berörda ålderstillägg skola utgå av det under åttonde huvudtiteln uppförda förslagsanslaget till ålderstillägg;

dels godkänna, att för åtnjutande av dessa löneförmåner må i tillämpliga delar gälla motsvarande villkor och bestämmelser, som äro stadgade i fråga om liknande befattningar inom statistiska centralbyrån;

dels höja det ordinarie anslaget till ecklesiastikdepartementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli med 6,800 kronor;

dels ock bestämma det i statsverkspropositionen under åttonde huvudtiteln å extra stat äskade anslaget för omläggning av undervisningsstatistiken m. m. till 12,200 kronor i stället för föreslagna 19,600 kronor.

Stockholm den 26 januari 1915.

N. O. Bruce.
